

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izjava vsak četrtek in včerja s poštino vred tu v Mariboru s poklicanjem na dom za celo leto 8 K., pol leta 4 K. in za četr leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K., za druge izvajavščine doleti 8 K. Nekdo hodil sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pokliči na: Upravitelj "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dostopljajo do odgovori. — Odde "Kataloškega Gospodarja" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uradništvo: Korotka cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vratajo. — Upravitelj: Korotka cesta štev. 5. — prejemnik naročnina, mazareti in reklamacije.

Na inseratu se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, i kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase grimeren popust. V oddelku "Mala novanca" stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opokne. — Nezaprtje reklamacije so poštne proste.

Pripravljam se!

Ni dovolj, če podpisujemo jugoslovansko deklaracijo in če gremo na shode. Treba se je tudi prav temeljito pripravljati za našo Jugoslavijo. Kako pa?

Nobeno slovensko poselje ne več v tujerode! Če je kaj kje naprodaj, povejte to našim ljudem. Na sto in sto Slovencev isče sedaj posetev in hiš v nakup, tem bolje je pa, ako moreš spraviti kako nemško posest v naše roke.

Prvi naj bo Slovenec, potem še le Nemec! Če vidiš, da je Slovenec v težavi, pomagaj mu. Nemec pride šele pozneje na vrsto.

Slovenci, ne v tujino! Delavci, hlapci in dekle! Ostanite doma. Tuji vas samo izmožgavajo. Na stare dni vas pa pošiljajo kot berače nazaj v domači kraj. V Jugoslaviji bomo nujno potrebovali slehernega našega brata in sestro. Za vse bo dovolj zaslužka, kruha in strehe. Proč od tujcev!

Sola jamo, izobražimo se! V Jugoslaviji bomo potrebovali izobraženih, prebrisanih ljudi. Torej izobrazujmo našo mladino! Če bomo visoko izobražen narod v vseh strokah, bo cvetelo jugoslovansko kmetijstvo, obrt, industrija in vse druge panoge. Bogata je naša jugoslovanska domovina na vseh prirodnih zakladih. Izrabimo jih!

Tako si jaz mislim, se nam je treba pripravljati z Jugoslavijo, katera pride tako gotovo, kakor nastane vsak dan noč in napoči tudi vsak dan jutranja zora.

F.

Kaj je novega po svetu.

Na Dunaju barautajo za državni zbor. Ministrski predsednik pl. Seidler bi rad spravil pod seboj začasni državni proračun. A Seidler, ki smatra Slovane samo za narod sužnjev, ne more dobiti večine v zbornici. Zvesti so mu samo Nemci v zahvalo, da jim je Češko raztrgal v okrožja, kakor so mu Nemci predpisali in ker je začel zopet znova preganjanje jugoslovane. Poljake snubijo Nemci in vlauda. A Poljaki stavijo za pogoj za vstop v vladno večino velike zahteve: Samostojno poljsko kraljestvo!! Tega pa jim Nemci ne želijo. Jugoslovani pa s seboj vladajo, ki tako v prahu tehta najvsje eje naše pravice, sploh ne marajo imeti nič opraviti. Dr. Korošec in dr. Vukotič, ki sta bila v soboto povabljeni k Seidlerju, sta izjavila, da bodo stopili proti sedanji vladni v najostrejšo oponicijo. S Čehi bodo nastopili skupno proti vladni v Nemčiji. Čehi slejko prej vstrajajo ob strani Jugoslovanov v tem boju. Ukrainci se se niso izjavili, tirolski Italijani tudi ne marajo sečenje vlaude in Nemcev. Tudi socialni demokratje niso nič kaj pripravljeni iti z vladno in Nemci čez druh stran. Državni zbor je nameravala vladu sklicati dne 25. junija. A iz te moke iz prej omenjenih razlogov ne bo kruha. — Tudi deligracijski se menda ne bo tako kmalu Grof Burian se je v soboto posvetoval z dr. Korošcem. Govorila sta ob tem priliki tudi o Jugoslaviji. Dne 10. t. m. je grof Burian odpovedal v Berolin, da se pomeni z nemškimi državniki o zahtevah Poljakov.

Nemalo presenečenje je nastalo v Nemčiji in v vsememških avstrijskih krogih radi skupnega sklepa četverosporazumovega vojnega dogovora v Verzajlu na Francoskem, kateri določa da se mora delovati za ustanovitev samostojne države za Poljake, Čeho-Slovake in Jugoslovane — Anglija, Francija, Italija in Amerika smatrajo ustanovitev teh držav kot vojni cilj. Nadalje so si te države zapisale kot eden glavnih ciljev: Avstrijo je treba ločiti od Nemčije. Na kak način mislijo to naši sovražniki izpeljati, še niso do sedaj natanko povедali.

V Ukrajini so se kmetje vzdignili zoper Nemce, ki zelo ohlopičeno in neusmiljeno gospodarijo v tej deželi. Kmetje se vojaško organizirajo, zažigajo vasi, skladišča in gozdove ter uničijo žitna polja.

Nemci in Madžari, ki nem Slovanom vedno očitajo, da hočemo razkosati Avstrijo, to sami kosajo. Nemci bi radi, da bi prisla Dalmacija pod Madžare, Galicija pa pod Poljake, da bi tako Slovani v državnem zboru ne imeli večine. Madžari pa delajo sedaj ta le načrt: Državica bi se naj priklopila Hrvatski, Bosna in Hercegovina pa bi naj prisla pod ogrske krono. Taku si razlagajo Madžari rečitev jugoslovanskega vprašanja. Pa ne! Še Jata! Jugoslovani hočemo celo Jugoslavijo! Ne pedi naše zemlje ne odstopimo ne Nemcem, ne Madžarom in ne Lahom!

Na bojiščih se zopet pripravlja velike reči. Na Laškem se bo baje pričel te "ni krv" bojni počet za nova. Nemški listi pravijo da so pričeli Lahu z čenčivo, četverosporazumovi lis je na trdu, da bo udarila avstrijska armada nad Lavo. Topovi že grmiči pri Asiagu in ob Piavi. — Na francoski fronti pa se nemška ofenziva proti Parizu ni popoloma uspešna. Na sedanjem ofenzivnem odsekcu so Nemci oddaljeni od točk, ki so ih znali zasedene leta 1914, še 20 do 30 km. Amerika pa je še v Evropi. Njeno vojaštvo je sveže in dobro preskrbljeno. Vrhuni irancosko-anglijski poveljnik general Foch bo baje tekom prihodnjega tedna vrgel novih 80 divizij proti Nemcem.

Poostritev rekvizicijskih naredb.

V prehranbenem svetu je vladu te dni predložita načrt nove naredbe, s katero se ima zelo poostreni določbe za rekviriranje.

Vlada ima že dolgo na piki domače mline (žrnje) vseh vrst. Že z naredbo od dne 29. septembra 1916 je notranje ministrstvo prepovedalo te mlinje, a brez zakonite podlage. Zdaj uporablja vladu pooblastilni zakon, ki ga ji je vladna tudi iz nemških kmetijskih poslancev sestavljeni večina sledo dala v roke, in hoče z novo naredbo omejiti uporabo teh mlinov.

Mlini bodo popisani in le v skrajno izjemnih slučajih in pod posebnimi pogoji se bo dajalo izredno dovoljenje, da se jih sene uporabljati. Vlada že danes dvomi, je li se bodo kmetovalci te prepovedi držali. Zato si pridrži pravico, da porabo onemogoči n. pr. s tem, da en važen del vzame iz stroja ven. To je isto, kakor če bi mlin

LISTEK.

Nadučitelj-veteran — Ivan Vračko.

"Kateri jih veliko v pravičnosti poučijo, se bodo svetili, kakor zvezde na vekov vek." Sv. pismo.

Prihodnji torek, dne 18. junija, slavi g. Ivan Vračko, vpokojeni nadučitelj na Pobrežju pri Mariboru, svojo 80letnico. Rojen je bil dne 18. junija 1. 1838 pri Sv. Štefanu pri Šmarju kot sin kmetskih staršev. Njegov brat je bil tam župan okrog 30 let. Studiral je realno gimnazijo v Celju. Služboval je kot judisko-sloški učitelj na mnogih krajev Slovenskega Štajerja in tudi na Koroškem. Skupno je bil nameščen g. Vračko na 14 mestih. Dolga leta je bil nadučitelj v Leskovcu v Halozah. V pokoj je stopil leta 1897 radi bolehnosti.

G. Vračko je bil vzor ljudskega učitelja. Pov sod, kjer je služboval, je bil radi svoje skromnosti, ljubeznljivosti in vzornega poučevanja zelo priljubljen. Velik del naroda na Slov. Štajerju in na Koroškem se hvaležno spominja svojega učitelja g. Vračko. Solsko deco je vzgojeval naš slavljenev v strogo krščanskem duhu in ji vcepljal v mlaada srčeca ljubezen dc domovine in kmetskega stanu. Bil je v vsakem ožiru pridni učitelj, kakoršnim je naš nesmrtni Slomšek peval hvalo in slavo. O nadučitelju Vračku veljajo besede, ki jih je večkrat povdarjal veliki naš slovenski apostol:

"Zlati nauk več velja, kakor zlat denar. Pa še

več so učitelji vredni, ki za vzgojo mladine skrbijo; zakaj ni dovolj, otroka le poučiti, treba je še bolj, ga od hudega odvajati in k dobremu privajati. Mlađa pravida je stara podkrev, ki je človek lahko ne izgubi! Blagor mlađeniču, ako modre učitelje in ravnatelje naide, kateri so mu mili očetje, ki so hudi, pa tudi dobri, vse po modrosti o pravem času, tako, da jih mladina spoštuje, ne pa, da se jih boji. Učitelj, kateri ve svojo mladino za potrebovno vrednost in krepost oživljati, in ji večprej tudi moško vedenje in stanovnost, tak učitelj je vreden sto centov zlata; jedna njegovih besed učencu več izda, kakor drugih cela pridiga. Tak dušni oče vzbuja v svojih učencih visoke misli in blage občutke, kaže izvrstnim glavam oči slavnega dejanja in če je žive vere mož in sveti luč svete vere učencem v prihodnosti, jih prav labko z nekolikimi besedami za časnost in večnost oskrbi; vse svoje žive dni ga bodo hvalili. Mlađeniču drugi starši so njegovi učitelji in blagor mu, kdor dobrim, modrim učenikom pride v roke. Oče in mati izredita človeka, izučita kristjana, moža po voli božji, osrečitelja narodov storijo mladine voditelji, ako so m'adini prava luč, katera sveti in ogreva!"

Naš g. Vračko na je vedenju tudi svorazumno deloval z dušnimi pastirji. V medsebojni ljubezni se podprtali drug druga, mladini dajali vzvilen zgled in s poukom ljudstvu neizmerno hasnili. Odkrita ljubezen in nerazdružljiva edinost med učiteljstvom in duhovščino je zlata vredna. Žalibog, da danes ni povsod več tako. Učitelji, ki so se zapisali našim narodnim in verskim sovragom ter so postali največji sovražniki napredka in omike slovenskega ljudstva, pa kopljejo danes posebno na jezikovni meji vedenja

hujši prepad med ljudstvom in učiteljstvom. Nemški učitelj in verski odpadnik je tisti, ki ugonablja naš rod.

Ivan Vračko je vzgojil tudi svoje otroke v dobrem duhu in je tako dal vzvišen zgled mnogim svojim tovarišem. Sin Evald je župnik v Št. Ilju v Sl. gor., Ivan je c. kr. profesor v Celju in druga dva sinova sta tudi spoštovana Slovenca. Hčerka Ela je poročena z učiteljem g. Šerona, šolskim voditeljem v Ptiju.

Jubilantu, ki je še čil in zdrav na duhu in na telesu, kliče "Slov. Gospodar", čigar stalni naročnik je dolgo vrsto let:

Slavljenca naj Bog živi!

"Pranger".

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Tukaj se ni upal nikdo izpod kritja krova do solnčnega vzhoda ne. Ranjenci so stokali in javkali na trgu boja brez vsake romoci. Še čuvaj, Gerzinatov Juzl, se je potuknil nekam za vežna vrata, nemeneč se za sanitetno službo. Ko so se usuli ter posinili obilni solnčni žarki v podsrčko pokrajino, je hušnila Bračunova Neža iz hiše s piskrom hladne vode, da opere in zamoči telesne vrzeli domačih žrtev.

Po trgu je začrlatila globoka žalost vsled zastoni prelite krvi, pa še bolj radi preselitve domovinoko pravnega častnega občana — prangerja. Možje

zapeljili. Ročni mlin (Žrmelje), za katerga bo vlada vedela, bo večkrat pregledan.

Pa tudi mlini, ki delajo za plačilo, bodo po novi naredbi podvrženi novi kontroli. Vladi se zdi, da je teh mlinov preveč, češ, da jih ni mogoče nadzirati. Kaj se za poostreno kontrolo ukrene, to imajo odrediti cesarska namestništva. Predvsem lahko ustavijo mline, ki jim niso pogodu. Vlada je izračunala, da bi vsi sedanji mlini lahko izmleli dvakrat toliko žita, nego ga potrebujejo kmetje, zato da se velik del mlinov lahko ustavi. Pri tem je seveda nekaj upoštevati, da niso mlini preveč oddaljeni. Ustavljeni bodo predvsem mali mlini, ki n. pr. na teden ne izmeljejo več nego pol vagona, potem taki, ki se nahajajo na težko dostopnih krajinah. Tako se mora zapreti mlini, kjer se zasledi najmanjša nerodnost.

Kmete bodo razdelili (rajonirali) na gotove mlbine. Tam bo imel mlinar knjigo naročnikov, kjer bodo vsi upisani, ki so mu odkazani. Tam bo upisan, koliko žita ima dotednji kmet in katere vrste, keda ga je prinesel izmleti in koliko se je izmlelo moko in otrobov.

Vlada gre pa še delj. Odrediti hoče, da se bo pri gotovih dneh moralno prineseti žito k občini in se bo potem skupno mlelo in potem bo zopet občina moko razdelila kmetom na gotov dan. Le kjer to nikakor ne gre, bodo smeli kmetje, a le na gotov dan, prineseti žito naravnost v mlin in priti na gotov dan moko. Vedno bo zraven vladni zastopnik.

Povsod treba uvesti pismena potrdila o mletju in natančno kontrolirati, je-li bo prav popisano, zlasti glede tega, koliko oseb se prehranjuje. Na mlevskih izkaznicah treba navesti težo žita, ki se ga sme zmleti, ne le v Številkah, ampak tudi v besedah. Vlada sme določiti, do katerega dne v mesecu se sme zaprositi za mlevsko izkaznico. Vsak mesec se izkaznice skupno izroči občinam z ukazom, da se ima mietje izvršiti do gotovega dne, sicer izgubi izkaznica veljavno.

Marsikoj mlinar ne zna pisati in brati. Mlini so v stanu čez 30 stotov na dan zmleti, bodo morali imeti poslovodje, ki znajo voditi račune s kmeti. Manjši mlini morajo vpisati izvršiti vsaj enkrat na dan potom kake primerne v to zaprosene osebe.

Drugega žita nego ono, ki je pokrito z mlevskimi izkaznicami, se ne sme najti v mlinu. Lastno žito mora hraniti mlinar posebej.

Vlada bo v kontrolo pomnožila število revizorjev.

V svrhu kontrole si vlada z novo naredbo izgvarja pravico zahtevati od kmeta, da naznani občini, keda bo mlatil.

Tudi kazni so poostrene. Vladi dosedanje niso željeli izdatne. Odslej naj ima pravico, da kaznuje take kmete, ki radi prepovedane uporabe ne morejo dati zahtevane množine, s tem, da morajo dati druge enakovredne pridelke, ki so za človeško ali živalsko prehrano uporabljivi.

Doslej so bile vojaške pošiljatve proste transportnih izkazil. Od zdaj veljajo tozadne predpisi in zanje.

Odslej bo možno radi vsakega prestopka kaznovati kmeta s tem, da se mu odvzame pravica, da se preskrbuje iz lastnega pridelka.

Kakor je videti, grozi kmetom hudo oteženje položaja ob prihodnji žetvi. Naredba bo vsled neodločnosti nemških kmetskih zastopnikov gotovo izdana.

Formin

Preteklo soboto, dne 8. junija, se je vršila pred mariborsko poroto kazenska obravnava o znanem dogodišku v Forminu pri Ptiju dne 5. januarja 1918. Na zatočni klopi so sedeli: Alojzija Muršič, posestnika;

so gledali mrko v črno, prazno luknjo, kjer je stal skozi stoletja kamen časti in pondsa, ženske so ihle na glas kot osramočeno ponizane vaščanke, otroci so se emerili in civilni radi kislih in solznih obrazov svojih staršev.

Juzl se je podil po trgu, da sklice takoj na županov ukaz občinsko sejo. Zbrali so se može še včorajšnje tržke srenje krog hrastove mize. Vsi se zelo voljno molčali, dobro vedo, da jih je osramotila praska noč pred očmi javnosti za dolgo časa. Proklinal jih bo vse še pozni potomec vsled zanikerne nebuječnosti nad časti najdražjimi svinjnjami. Župan je vstal, pognal jezno v hot klobuk in hotel spregoriti. Jeza mu je zavrila jezik, samo s pestjo je učaril po mizi in se vsedel. Dvanajsetorici je prisoktil na pomoč ob durih sloneči Juzl, ki je zinil prav moško:

„Možje, zakaj so pa na svetu žandarji in sofinija?“

Kakor bi jim bil pokazal samega prangerja, tako so se ulovili poljski veljaki za ta rešilni pas iz potopa sramote. Gospod Župan je odločil na kratko in samooblastno:

„Da, na sodnijo po žandarji in po prangerje ravice!“

Seja je bila takoj sprijecana. Ker je odrinil g. Župan z dvema odbornikoma v županiji, kični na pomoč in osveti cesarsko mimo roke postavljati.

Gospodje pri okrajni sodniji so se posmislili, da bi pred novenim slučaju ropa, pa nujnali župana Žura Žandarja, da mu prispomreže s ede osebo. Ne

dekla Marija Žuran, vdovec in posestnik Andrzej Zamuda, posestnikova hči Apolonija Horvat in posestnikova hči Antonija Mikec, vsi iz Formina pri Ptiju. Kazenski razpravi je predsedoval višesodni svetnik dr. Kokol. Porota je bila sestavljena večinoma iz samih nekmetov in tudi za načelnika, ki je izvoftila nekmetu in sicer mariborskega veletrgovca Pirhana. V nabito polni dvorani poslušajočega občinstva se je pričela razprava ob 9. uri predpoldne in je z malimi presledki trajala še v nedeljo zjutraj do 3. ure. Obtoženca Zamuda je zagovarjal odvetnik dr. Rosina, obtoženki Alojzija Muršič in Antonijo Mikec odvetnik dr. Pipuš, obtoženki Marijo Žuran in Apolonijo Horvat pa odvetnik dr. Haas. Državno oravdništvo je zastopal I. državni pravnik dr. Duhač.

Obtožba očita Alojziji Muršič, Mariji Žuran, Antneju Zamudu, Apoloniji Horvat in Antoniji Mikec hudo delstvuje upora in uboja. Dogodek v Forminu v rečenega dne je bil sledič:

Prehranjevalni urad ptujskega okrajnega glavarstva je koncem lanskega leta odredil rekvizicijo žita med drugim tudi v občini Formin. Že ta rekvizicijska komisija, kateri je načeloval Jožef Wiederwohl, davčni uradnik iz Ptuja in kateri je bil vsled njegovega trtega, neprijaznega, brezobzirnega, da, krutega postopanja strah in trepet kmetskega prebivalstva ptujskega kraja, je storila več kakor svojo dolžnost, kajti pobrala je Forminčanom skorodane več zaloge zrnja in ga je pustila ljudem tako majhne kolice, da bi se ne bi mogli preživeti in vrhutega obseati svoja polja.

Toda ptujsko okrajno glavarstvo je bilo mnemja, da so si Forminčani poskrili večje množine žita in je dne 3. januarja I. L. odredilo novo rekvizicijo, kateri je istotako načeloval Wiederwohl in katera je tokrat posebno strogo rekvirirala in trdo nastopala. Komisija je razen Wiederwohla še sestojala iz cenilca Čuša, županovega namestnika Janžekoviča in iz treh vojakov.

Ko je prišla rekvizicijska komisija, na čelu ji Wiederwohl, skozi gozdci v bližino hiše posestnice Alojzije Muršič, je zapazila, da je bilo na razpotju več oseb, zlasti ženskih, ki so ustawile Wiederwohla oziroma rekvizicijsko komisijo in ki so bile oborožene z raznim orodjem kot sekirami, vilami, z lopato, z ročico in s koli. Ker se je ves dogodek odigral hipno, ni nikje mogel izpovedati, ali je prišlo pri tem do kakega prepira ali ne. Kot prvi se je zagnal v Wiederwohla nek Ludovik Muršič, ki je bil preoblečen v žensko obleko in ki se je ravno takrat nahajjal v Forminu na dopustu, oziroma ki se je nahajjal doma kot dezerter, ga udaril z ročico po glavi, tako, da se je zgrudil na tla. Ker je pa dobil Wiederwohl tri udarce po glavi, ki so bili vsi smrtonosni, se tekom razprave ni moglo dognati, je-li so bili vsi trije udarci izvršeni od Ludvika Muršiča, ali je pa bil Wiederwohl še tudi od kakega obtožence udarjen po glavi. Ludovik Muršič, ki je slaboumen in se nahaja v neki graški vojaški bolnici, ni bil tokrat med obtoženci, marveč se bo svojcas zagovarjal pred vojaškim sodcem.

Ko je Wiederwohl ležal že na tleh, so prihitali bližje še ostali obtoženci, da bi pomagali Ludoviku Muršiču saj na ta način, da zabranijo članom komisije prihiteti Wiederwohlu na pomoč. Tako je dekla Marija Žuran dvignila vile proti enemu vojaku, pa Alojzija Muršič ji je rekla, da naj pusti vojaka pri miru, saj je vojak nedolžen. Pripomniti je, da je korakal Wiederwohl na čelu komisije in je bil od ostalih članov komisije nekoliko oddaljen. Dogodek se je, kakor rečeno, odigral hipno, še predno so mogli ali hoteli ostali člani komisije priti Wiederwohlu na pomoč in tudi ni, kakor že rečeno, dognano, je-li dobil Wiederwohl razen od žensko obleko preoblečenega Ludvika Muršiča še tudi od katerega navedenih obtožencev kak udarec po glavi ali ne. Ko so zapustili

vrnitve ugrabljenih — tržkih prav.

Sentpeterski g. kaplan se je podil nemirno na glijih kornakov krog župnega svetišča onega popoldne, dne 11. aprila, lukaje od časa do časa v brevir, katerim je drvel navadno celi dan po vasi, dokončavši ga še proti večeru. Preko ograje cerkvenega zida sta mu posvetili v oči dolga sveflikasta bajona v St. Petru tujih orožnikov.

Gospod kaplan, ki je bil sam z župnikom vred gledalec prangerske žaloigre, se je hitro spomnil pri pogledu na bajonete: Po samega prangerja gredo! V svoji nervoznosti je živil semintja po cerkvenem trgu, neodločen: bi li naj najprej smuknil do župnika po nasveti ali bi naj posvaril v sveži, tržki časti plavajočega župana.

Med tem kaplansko negotovim ugibanjem so že vstopili žandarji in podrsrečki župan pri sentpeterskem županu. Saperment! Ta vam je gledal, ko sta postavila orožnika puške prav na trdo ob tla, vstopiva se pred njega kot pred največjega hudo delca. Podrsrečan je srknil iz tega nastopa nekaj koralje, je prijet svojega stanskega tovariša za telovrh na prsh, ga potrosil in vprašal samozavestno:

„Kje imas nešega prangerja?“

Za sentpeterska srešnja glava ni uganjala in pača nikoli evo in koz. Niso ga ugnali v konji rog na žandarji, ne podrsrečki župan. Zvit si sv. Peter mi je napravil v oči zadovoljstvo nevednega, sniral je pod svojo last, da bi se spolj brigal za mestnike, županske burze, župan in padar, da se uvede pristrela in silo orodja.

obtoženci mest, kjer se je pripel dogodek, so odnesli vojaki Wiederwohla v županovo hišo, toda Wiederwohl je med potom že umrl.

Po soglasni izpovedi vseh obtožencev, takor tudi večine zaslišanih prič, je bil Wiederwohl pretirano strogo in brezobziren. Neka priča je izpovedala, da je Wiederwohl še celo pleve, v katerih je bilo le nekoliko zrnja, označeval kot zadnje žito, le da je mogel odvzeti večjo množino zrnja. Ako je našel kje liter posebno lepega semenskega žita, čistega prosa itd., je brezobzirno tudi tako majhno množino smatral za skrito in jo odvzel. Na še tako lepe prošnje, da se bi naj oziral na upravičene razloge, se pač ni oziral. V spričevalu, ki ga je ptujsko okrajno glavarstvo dalo o Wiederwohlu, se med drugim tudi pravi, da je imel Wiederwohl pri rekvizicijah vselej izborne vspuhe in da so se o njem slišale tudi pritožbe, ki pa baje niso bile utemeljene. O Wiederwohlu je šla po Forminu tudi govorica, da je na prošnjo neke žene, naj ji ne vzame toliko zrnja, ker bi imela premalo živeža za otroke, kratkomalo odvral, da naj svoje otroke podavi. Neki drugi ženski, ki mu je rekla, da bi imela premalo živeža, če ji bodo toliko vzeli, je baje rekla, da naj otroke je; zopet drugi ženi je baje rekla, da naj namesto krompirja sadi „šoder“ (gramoz), toda nobena teh govoric ni bila pri razpravi z zanesljivostjo potrjena, pač pa je bilo neizpodbitno dognano, da je bil Wiederwohl pri rekviriranju skrajno brezobziran in naravnost krut, kar je izvajalo razburjenje in jezo med ljudstvom ter nepošljiv strah pred Wiederwohлом.

Nekoliko ur pred dogodkom so obtoženci pozvali drug drugega, naj Wiederwohla spodijo, preženejo, ali kakor so si rekli med seboj, iztirajo iz Formina, da bi še nadalje Forminčanov ne spravljal v nesrečo. Ta poziv drug drugega je imel za posledico, da so se obtoženci v trenutku, ko se je rekvizicijska komisija bližala hiši posestnice Alojzije Muršič, oborožili z raznim orodjem in šli Wiederwohlu oziroma rekvizicijski komisiji nasproti.

Vsi zagovorniki obtožencev so soglasno povdrali, da je bilo rekviriranje v ptujskem okrajnem glavarstvu posebno brezobzirno in kruto ter da večini rekviriranj ravno v ptujskem okraju ni bilo nikdar ne konca ne kraja. Je torej umljivo, da je bilo iudstvo razburjeno, zbegano in ogorčeno zlasti nad Wiederwohlo, o katerem je šel v celem ptujskem o krajcu glas, da se od hiše, kjer je rekviriral, nikdar ni mogel ločiti, da je prestaknil vsak lonec, obrnil vse narobe, premetal vse postelje, seno in slamo, in sploh nekuljano postopal z ljudmi. Vsi zagovorniki so soglasno izjavili, da bi kljub takemu razburjenju ne bilo prišlo do nesrečnega dogodka, ako bi se v žensko obleko prebolečeni slaboumnri Ludovik Muršič ne bil kot prvi zagnal v Wiederwohlo. Zagovornik dr. Rosina je z ostromi besedami kritiziral način rekviriranja v ptujskem okraju; istotako zagovornika dr. Pipuš in dr. Haas; poslednji je celo kot nemški advokat tudi ožigosal postopanje sodnih oblasti, ki so pisale izpovede in pričevanja obtožencev. In tudi prič v nemškem jeziku, torej v jeziku, ki jim ni bil razumljiv, vsled česar je prišlo do raznih nesoglasij med zapiski in ustmenimi izpovedmi.

Porotnički so glavna vprašanja, je-li so obtoženci krivi hudo delstvuje upora in uboja, zanikali z večino glasov, pač pa so pritrdirili z večino glasov vprašanju, je-li so obtoženci krivi prestopka vzdiga proti oblastvenim organom s Sovražnim namenom ter tudi pritrdirili vprašanju, je-li so zakrivili hudo delstvo težke telesne poškodbe. Po enournem posvetovanju je predsednik porote, višesodni svetnik dr. Kokol prečital čital sledoč obošdbo: Alojzija Muršič je bila kot neposredna in dozdevna povzročiteljica, ker je posredovala obtožence, da naj preženejo Wiederwohla, obsojena na 2% leti težke ječe, ostali obtoženci Marija Žuran, Andrej Zamuda, Apolonija Horvat in Antonija Mikec pa na 4 meseca ječe. Vsem obsojencem

Prvo sled za ugrabljenim prangerjem so zasledili v Gabrovni krčmi. Nekdo jim je ponosno zaupal imena enih fantov, ki so se bili udeležili napada in ropa. Tah so se lotili sedaj kar po vrsti. Nekaj teh nočnih junakov je odbrusilo vendar le srečno preko Solne na Hrvatsko, kamor ni segala in še ne sega — pravica žandarskega bajoneta.

Med vjetniki je bil tudi poglavari in nadšmucki Sultan. Na čast in poštenje vseh zasadenih udeležencev ostani pribito povedano, da niti eden ni črnih z besedino o načrtih in poveljih sentpeterskega generalnega štaba. Že v tej podrsrečki bitki je obvezljivo dejstvo: Vojak prostak, daj kožo in glavo; general, kožni slavo in obdrži glavo! Odkrito zaupano, v onih uricah, ko so nagnjali in lovili žandarje ob Solni te pretepače, so potresali hlače tudi sentpeterski inteligenčni padarji se je smejal pri tem plotu resnih pomislikov, drugi izmed razumništva so pa obljubljali sami pri sebi kar cele vede vina, ako bi fantje molčali in trpeli sami.

Orožniki so pritirali v St. Peter Sultana in še nekaj vjetnikov, da vrnejo podrsrečemu županu orovnega prangerja. Intalnili so ga v vinski klefi, polozetnega na gantnerje, v vencem na prsih, pa brez glave! Podrsrečki župan je najdenca skrbno stipal od nekajnega vrata do vmožja. Prvi lip, kar je bil v klefi precej temničasto, nisti vorjal ni, da bi bil ta le prizreni tampon jabolku zwisti, sovraštva, ter krvavega prečupa, zato pa v klefih.

(Dalej pričevanje)

je bil petmesečni preiskovalni zapor všet v kazen in so torej bili razen v 2% leti ječe obsojene Alojzij Muršič vsi obsojeni izpuščeni na prosto.

Slovenci, Slovenke, darujte za Tiskovni dom!

Cepljenje prašičev proti rdečici.

Važnost prašičev za prehrano ljudstva postaja vedno večja; pomanjkanje prašičevega mesa in masti čutimo vedno bolj in zato je skrb, da se število prašičev v deželi ne le ohrani, ampak tudi pomnoži, vedno večja. Poleg velikega pomanjkanja primerne krme, posebno take, ki je potrebna za pitanje prašičev, ovirajo razvijanje in korist pri prašičjereji posebno nekatere kužne bolezni in med temi je v prvi vrsti rdečica, ki nam marsikatero leto naravnost ogromno škodo napravi.

Ako se je ta bolezen v kakem kraju pojavila, nastopa tam potem rada vsako leto in spravlja sestnike v obup; iz poročil, ki nam prihajajo iz raznih krajov, vidimo n. pr., da je v preteklem letu v neki vasi, kjer je bilo vsega vklip nekaj nad 200 prašičev, obolelo v kratkem času 118 prašičev na rdečici, ki so poginili ali pa se morali v sili zaklati. Ako se take škode dogajajo, je pač razumljivo da posetniki prašičev iščejo pomoč in sredstva zoper to luč bolzen; po vseh dosedanjih izkušnjah je pa cepljenje edino zanesljivo sredstvo zoper to kugo in da so ljudje o tem že tudi popolnoma preverjeni, sklepajo, ker je povraševanje zaradi cepljenja vsako leto večje. Ker je sedaj mnoge živinodravnikov v vojaški službi, se v zadnjih letih v mnogih občinah cepljenje ni moglo izvršiti; letos pa bodo morala objasava skrbeti, da se bo v vseh prizadetih občinah cepilo.

Zaraditega na županstva, katera sama ne more živinodravnika dobiti, sporočijo to nemudoma okrajnemu glavarstvu in povedo tudi, koliko prašičev imajo za cepljenje potrebnih. Razen visoko brejih, se cepijo vsi prašiči; najbolj nevarna je pa ta kuga-rdečica za prašiče do 1 leta.

Na bojiščih.

Na francoskem bojišču so dne 10. junija priceli Nemci novo ofenzivo na 35 km dolgi fronti med mestom Montdidier in reko Oise. Francoska poročila pravijo, da napadajo Nemci z veliko silo angleško-francoske postojanke ter da se jim je že posrečilo doseči nekaj uspehov. Zavzeli so namreč nekaj važnih višin južnozahodno od mesta Noyon in prekračili reko Matz, toda ni se jim posrečilo predreti angleško-francoske bojne črte. Dne 10. in 11. junija so Nemci vjeli 10.000 mož. Ofenziva se nadaljuje z vso srditostjo. Na francoskem bojišču se sedaj nahaja 700.000 ameriških vojakov.

Velika ofenziva na italijanskem bojišču, katero so napovedali zadnje dni skoro vsi listi, še ni izbruhnila. Dosedanje praske so le bolj krajevnega značaja. — Naše zračno brodovje je dne 9. junija napadlo z bombami italijansko vojno pristanišče Brindisi. Napravilo je veliko škode na ladjah, v letalski postaji in v mestu.

Rodoljubi, spominjajte se slovenske šole v Mariboru!

Razne politične vesti.

Marioborski okrajni zastop — agitator za „Štajerico.“ Zadnjo številko „Štajerca“ je razposlal marioborski okrajni zastop na razne občine, tudi Šentjurškim. Kakor smo izvedeli, je bilo poslanih iz Ptuja okrajnemu zastopu 250 izvodov tega lista. marioborski magistrat je dobil celo 300, Kralikova nemška tiskarna 200. Okrajni zastop je vsilil Štajerca poleg občinam tudi vsem svojim nastavljenjem, posebno cesarjem, kateri ga morajo deliti svojim znancem. Vprašamo: Odškod je vzel okrajni zastop denar za pokritje naročnine tako velikega števila „Štajercev? Če je šlo to iz blagajne okrajnega zastopa, v katero plačujemo slovenski kmetje okrajne doklade, najodločneje protestiramo! Za nad vse potrebno popravljanje starih cest ali napravo novih cest okrajni zastop nima denarja, pač pa za politično hujskarijo. Slovenski kmetje, zapomnite si to!

ska komisija Poljskega kluba, da je na korist državi, če se odstrani vlada dr. viteza Seidlerja. Nadalje zahtevajo Poljaki takojšnje sklicanje državnega zborja. Sklepi so bili enoglasni. — Nemci in vlada so upali, da bodo Poljaki nastopili zoper ostale Slovane ter bodo vstopili v vladno večino. A pri Poljakih ne odločujejo več Nemcem prijazni duhovi, temveč ljudje, ki imajo več slovanskega čuta. Nemški in vladni upri, skovati proti Slovanom v državnem zboru močno večino, so ostali samo — sanje. Proti Slovanom se v Avstriji ne da več vladati. To stoji! Slovani imamo v Avstriji dvjetretjinsko večino, Nemci pa so v manjini. Radi tega je nemogoče vladati proti nam. — Vlada je baje z ozirom na sklep Poljakov odložila namero sklicati v poletni dobi državni zbor. Tako poročajo nemški listi, ki s tem le izražajo svojo željo. Vladalo bi se torej nekaj časa neustavnim potom. Delgo pa se to ne bo moglo držati. Vlada, ki se je v opolnoma zapisala Nemcem, bo moralita iti, če ne danes, pa kmalu.

Spremembe v avstrijskem ministrstvu. Notranji minister grof Toggenburg je odstopil. Na njegovo mesto je cesar imenoval dunajskoga policijskega načelnika pl. Gayer. Dosedanji vodja ministrstva za ljudsko prehrano dvorni svetnik Paul, je imenovan za ministra za ljudsko prehrano.

Poljaki v Nemčiji zmagujejo. Dasiravno Prusi nastopajo proti Poljakom z odurno silo in hočjo kolikor mogoče zatrepi poljsko narodno moč, vendar dosegajo ravno nasprotno. Poljaki so se dobro organizirali k protidporu in — zmagujejo. Pri nadomestni volitvi za nemški državni zbor v okraju Lublinica-Tost-Glivica je zmagal poljski narodni kandidat Krifanty z veliko večino nad kandidatom nemškega centruma. Poprejšnji poslanec tega okraja je bil Nemec. Nemške stranke so napele vse svoje sile, a so odlegle krepkemu odporu Poljakov. Slovan, če je le organiziran, gre povsod na dan.

Pruska volilna preosnova. Med raznimi pruskimi strankami je prišlo o pruski volilni preosnovi do nekega kompromisa, vsled česar je upati, da bo zakonska predloga v prihodnjem zasedanju zbornice sprejeta.

Nemška državna zbornica si je izvolila za svojega predsednika odličnega člana katoliškega centra poslanca Konstantina Fehrenbach, ki je eden najboljših govornikov nemške državne zbornice.

Nemce izganjajo. Kitajska je sklenila, da izžene Nemce iz svojega državnega ozemlja. Spravili jih bodo v Avstralijo, kjer bodo pod strošim nadzorstvom. Tudi južnoameriške države ne marajo Nemcov in jih pridno izganjajo. Premoženje izgnanih Nemcov proglašajo za državno last.

Tedenske novice.

Novo sv. mašo bodo imeli letos slednji č. gg. bogoslovci lavantske škofije: Iz 4. letnika: Janez Ev. Gasparsič pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji dne 21. julija; pridiguje vlč. g. Friderik Horvat, župnik pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Joža Pretnar v Gorjah pri Bledu (Kranjsko) dne 29. julija; pridiguje vlč. g. Ivan Kunstelj D. J., superior, Ljubljana. Alojz Sunčič pri Sv. Križu pri Ljutomeru dne 28. julija. Iz 3. letnika: Ivan od Kr. Greif pri St. Janžu na Dravskem polju dne 4. avg.; pridiguje vlč. g. dr. Matija Slavič, profesor bogoslovja v Mariboru. Jurij Mikolič, imejitelj srebrne hramostne svetinje in Karlovega četnega križa, v rom. cerkvi Marije Tolažnice v Žetalah dne 7. julija; pridiguje vlč. g. Franc Salamon, dekan in nadžupnik v Rogatcu. Lojze Pavlič v Loki pri Zidanem mostu dne 7. julija; pridiguje vlč. g. dr. Franc Krulje, dekan in nadžupnik v Laškem. Vekoslav Skuhala pri Veliki Nedelji dne 28. julija; pridiguje milosiljivi g. Franc Moravec, canonicus senior in stolni župnik v Mariboru. Anton Tomazič v Ljutomeru dne 30. junija; pridiguje vlč. g. dr. Anton Medved, gimn. profesor v Mariboru. — Više sv. redove bodo prejeli v mariborski stolnici prihodnji teden in sicer: subdijakonat v sredo (19. t. m.) dijakonat v petek (21. t. m.) in presbiterat (mašniško posvečenje) v nedeljo (23. t. m.).

Smrt veterana. V Frankovih bližu Ormoža je umrl izjemnik Mihaljkovič Anton v 76. letu. Bil je ponosen veteran iz leta 1866, ker se je pri Kraljevem Gradcu na Češkem junaško bojeval. Rad je pričeval bojne dogodke. Bil je pobožen, značajen in marljiv. N. p. v. m.!

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali p. n.: duhovniki o prilikih sestanka v Podčetrtek 114 K.

Popravek. V podlistku o 80letnici nadučitelja g. Vračka se nam je vrinila neljuba pomota: V pokoj g. Vračko ni stopil leta 1897, temveč leta 1893. Nadalje popravljamo tudi, da g. Šerona ni več voditelj ptujske okoliške šole.

Slovenci v Nemčiji. Velik prijatelj nam piše iz Nemčije: Letos radi vojnih razmer ni mogoče uprizoriti romanje v priljubljeno romarsko svetišče Kevelaer. Namesto tega so gladbeški Slovenci (400 oseb) romali v Zweckel in sicer dne 20. maja. Množica vernih Slovencev je v procesiji molila in slovensko prepevala. Slavnostni govor je imel č. g. Tensusdern. Po petih litaniyah in blagoslovu so se Slovenci zvečer zopet vrnili. Sredi mesta Gladbeck je vseh 400 Slovencev in Slovenk zaklicalo trikratni „živijo“

na cesarja Karla. Zapeli so tudi veličastno narodno himno (Hej Slovenci!). V društvu dvorani smo se nato zbrali k zborovanju, na katerem se je pozdravilo rojake iz bližnjih krajev. Ljubljanskemu knezoškofu dr. Jegliču smo poslali tole brzovajko: "Več sto Slovencev iz Gladbecka in okolice, ki smo se tu zbrali na binkoštno nedeljo na čast majnikovi Kraljici, pošljajo Njih prevzvišenosti udane pozdrave." Ljubljanski knezoškof nam je odgovoril: "Hvala za pozdrave! Božji blagoslov vsem Slovencem in božje plačilo č. g. kaplanu Tensunderu. Jeglič, knezoškof." — Tudi našim rojakom pošljajo gladbeški Slovenci, posebno društvo sv. Barbare in roženvenska oratovščina iskrene jugoslovanske pozdrave!

Pisarna Slovenske Kmeteze za Stajersko združena s Poslovalnico spodnještajerskih slovenskih poslancev se nahaja v Mariboru, Koroška cesta 5, prvo nadstropje, desno. Pisarna daje članom Slovenske Kmeteze pojasnila v gospodarskih, vojaških, davčnih in drugih sličnih zadavah, pomaga z nasveti, sestavlja vlogo in prošnje na oblastnije št. itd.

Naši Pohorci. Po opravkih pridev včasih na Pohorje in spoznavam nazore in mišljenje Pohorcev. Naši kmetje niso tako nerodni, kakor mislijo nemčurški meščani. Naš kmet je tih, miroljuben in preveč dober in prizanesljiv. Negosposka in pogosto neletpa skriva preblago in plemenito srce. Neokorna beseda izrazi zlatavredne misli. Trda, žuljava roka deli dobrote in dela za blagor domovine, redi uste, da tačijo, pomaga Nemčem, ki nočejo drugače – posebno v mirne času – slovenskega kmeta poznavati, ga prezirajo in se mu smejejo. Toda naši kmetje dobro spoznavajo, kdo je njih priatelj in kdo njihov sovražnik. Dunajska vladta naj bi spoznala, kakšno nezaupanje si je nakopala pri naših kmetih in ne bi prišlo nikdar nobenemu ministru na misel, da bi trdil, da ljudstvo ni za našimi zastopniki, za našimi poslanci. In če bi naše oblasti, vojaške in politične, vede, kakšno krepko besedo izrečeno naši Pohorci v mnogih nerodnih in nepotrebnih odredbah, bi tudi malo bolj pomicljale, predno bi izdale tako naredbo. Naši ljudje se ne dajo več s silo vladati in strahovati. Kdor pride s pravico, ima pri naših ljudeh vse, a kdor pride s silo, pa ne dobi nič. Naši Pohorci so vsi navdušeni za Jugoslavijo. Vsak pastirček že ve, ukaj se gre. Jugoslavija naprej!

Gorski strelski polk št. 4 prosi sorodnike in znance padlega ali invalidnega moštva tega polka – poprej črnovojniški pešpolk št. 4 – da vpošljijo fotografije, dnevne in druge sezname padlih vojakov tega polka na Slavchram (Ehrenhalle) c. kr. gorskega strelskega polka št. 4 v Celovcu. Te stvari se bodo rabilne za spominsko knjigo.

Za stavbo zavoda usmiljenih bratov pri Žalcu so darovali sledeče velečastni dobrotniki: Premilostljivi knez in škof dr. M. Napotnik, kot temeljni kamn znesek 30.000 K; Neimenovana, Žalec, 4000 K; Jakob Zupanič, župnik, Gotovlje, 1000 K; Zupuščina raj Vino, Kolar 500 K; Anton Veternik, župnik, Žalec 200 K; Ivan Šepic, Konjice, 2000 K; Ivan Lenart, nadžupnik, Šmartin, 300 K; Jožef Kodrič, kaplan, Šmartin, 200 K; Ivan Rožman, župnik, Zavodnje, 100 K; Mihael Šmid, župnik, Solčava, 1700 K; Jožef Atteneder, župnik, Šoštanj, 300 K; Fr. Zdolsek, župnik, Sv. Jurij ob Taboru, 200 K; Jožef Pečnak, kaplan, Brežice, 200 K; Jožef Čede, župnik v Studonkah, 100 K; Matija Frece, župnik v pokolu, Petrovče, 300 K; Gregor Presečnik, župnik v pokolu, Petrovče, 100 K; Fr. Bratušek, župnik, Svetinje, 50 K; Jožef Meško, župnik, Sv. Miklavž, 50 K; Fr. Vračun, župnik, Sv. Miklavž pri Slovenigradcu, 50 K; Fr. Simonič, vikar, Maribor, 50 K; Ferdo Pšunder, župnik, Sv. Boltenk v Slov. gorica, 100 K; Jožef Cerjak, župnik v pokolu, Rajhenburg, 50 K; Profesor Zidanšek, ravnatelj semeniča, Maribor, 100 K; Anton Kuhar, kaplan na Paki, 300 K; Fr. Cizej, župnik, Šmartin pri Velenju, 50 K; Maks Osvirk, župnik, Sv. Andraž, 50 K; Fr. Ogrizek, župnik, Dramlje, 20 K; Anton Tkavec, mestni kaplan v Mariboru, 30 K; Lovro Petovar, posestnik, Ivanjščice, 200 K; Alojz Goričar, posestnik, Mozirje, 200 K; Jožef Polanc, trgovec, Petrovče, 100 K; dr. J. Barla, notar, Kozje, 50 K; Marija Hribernik, Braslovče, 60 K; Jurij Stropnik, Topolšica, 20 K; Alojzija Čop, Smarjeta ob Pesnici, 20 K. Vsem dobrotnikom našega zavoda naj ljubi Bog stoterno poplača! Dobretnike, ki so obljudili za našo stavbo, vodstvo ponino prosi, naj pošljejo obljudljeni znesek pod naslovom: "Usmiljeni bratje, Žalec, Stajersko."

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p.t.: V župnik Sv. Frančišek Ksaverij v Savinjski dolini so nabrali 600.80 K; darovali so: Po 20 K: obitelj Mazej, obitelj Zavratnik; po 10 K: rodbina Nerat, Magdalena Atilšek, obitelj Mošerjeva; po 5 K: rodbina Časl, rodbina Grobelnik, Neimenovana, Lužnik Franc, Marija Poličnik, Špende Marija; po 4 K: Neimenovana, Lužnik Jožef, Janez Volkar, Jelovnik Apolonija; po 2 K: Franca Blekač, Novak Ant., Novak Neža, Marija Lavrič, Ana Černevšek, J. Černevšek, Marija Blekač, Govek Marija, neimenovana vojak, Janez Zaleznik, Neimenovana, Valentin Frbošnik, Janez Brinevc, Marija Brinevc, Ana Senica, Jera Kolenc, Jera Dubrovnik; po 1 K: Pečnik Marija, Volkar Elizabeta, Jožeta Hribernik, Justina Licen, Marija Licen, Alberta Licen, Govek Jožeta, Novak Neža, Vincenca Vigmar, Ivan Novak, M. Blekač, Urban Veršnik, Janez Lužnik, Ana Poličnik, Drotelnik Marija, Drotelnik Urska, Drotelnik Ferdinand, Š.

Tesovnik, Ana Tesovnik, Marija Tesovnik, Marija Žmave, Frančiška Žmave, Jozeta Žmave, Apolonija Žmave, Ana Žmave, Ana Zavolovšek, Marija Fašun, Marija Ferbovšek, Frančiška Bezovšek, Kamar Elizabetha, Grudnik Franc, Grudnik Jožet, Grudnik A., Jakob Ana, Bačun Marija, Uršula Kopin, Marija Kapin, Ana Kopin, Terezija Zaleznik, Marija Poličnik, Marija Jurjovec, Janez Kumprej, Marija Brinovec, M. Goričar, Urša Goričar, Katarina Vratanar, Rozalija Vratanar, Anton Vratanar, Ciril Vratanar, Franca Jelovnik, Neimenovana, Jožef Novak; Marija Krajnc 2, Ana Filač 2, Martin Osolnik 4, Matevž Osolnik 20, Jozefa Osolnik 5, Jera Osolnik 5, Hojnik Franca 2, Neimenovana 1, Neimenovana 10, Neimenovana 2 K, Sek Frančiška 2, Sek Ana 1, Sek Ana 2, Sek Jozefa 2, Krajno Jozeta 10, Krajne Liza 2, Prisljan Antonija 3, Marija Robnik 2, Ana Štuber 2, Liza Zaleznik 2, Franc Osolnik 2, Marija Osovnik 2, Angela Osovnik 1, Marija Stiglic 6, Marija Časl 3, Ferdinand Stiglic 2, Jozeta Stiglic 2, Marica Stiglic 2, Stiglic Liza 2, Natlačan Frančiška 10, Natlačan Marija 6, Natlačan Apolonija 3, Krajne Mica 3, Neimenovana 5, Žmave Jožef 2, Jožet Žmave 6, Antonija Žmave 2, Frančiška Žmave 4, Franc Žmave 1, Golop Neža 2, Frančiška Benda 4, Marija Cizej 2, Ana Cizej 3 K, Neimenovana 2, Neimenovana 1, Jozeta Jerman 2 K, Rezika Cizej 1, Janez Benda 6, Marija Golob 3, Miceka Golob 2, Antonija Golob 1, Elizabetha Natlačan 5, Neimenovana 4, Elizabetha Natlačan 5, Mar. First 3, Marija Potočnik 2, Micka Stiglic 2, Jozeta Stiglic 2, Pavla Ermenc 1, Frančiška Ermenc 1, Marija Laznik 3, Marija Laznik 3, Helena Senica 1, Ana Laznik 2, Ana Blekač 1, Frančiška Blekač 2, Franca Fužir 1, Fužir Jozeta 1, Marija Pevec 2, Jera Čok-Ln 1, Marija Jamnik 2, Mica Jamnik 2, Jožef Jamnik 2, Alojz Jamnik 3, Ana Jamnik 3, Alojz Jamnik 2, Neimenovana 3, Ana Jamnik 1, Mica Prisljan 1, Ana Fužir 2, Frančiška Fužir 3, Jozeta Fužir 2, F. Fužir 2, Terezija Fužir 3, Apolonija Prisljan 1, Ana Prisljan 1, Marija Janža 1, Mica Prisljan 1, Marija Hudokmet 3, Franc Hudokmet 2, Marija Hudokmet 1, Marija Blekač 2, Jozeta Krajne 2, Genovefa Krajne 2, Angela Časl 2, Elizabetha Brglez 2, Mavrič Matija 5, Brglez Terezija 3, Drobež Anton in Martin 2.60, Krumpačnik Antonija 2, Krumpačnik Helena 2.80 K, Jamnik Anton 1, Fludernik Franc 1, Jamnik Marija 1, Jamnik Frančiška 1, Jamnik Matija 2, Neimenovana 3, Ugovšek Frančiška 4, Ugovšek Jozeta 1, Ugovšek Kristina 1, Ugovšek Marija 2, Ugovšek Ivan 15, Neimenovana 1, Zaleznik Frančiška 2.80, Zaleznik Elizabetha 4, Zaleznik Franc 2, Setej Marija 2, Setej Marija 2, Siršek Franc 1, Zaleznik Franc 1, Zaleznik Franc (mladenič) 4, Tesovnik Dorotheja 6, Tesovnik Marija 4, Tesovnik Jozeta 4, Tesovnik Angela 4, Miklavc Ana 2, Neimenovana 2, Časl Anon 2, Fedran Miceka 2, Setej Jozeta 2, Katoliško izobraževalno in bralno Sv. Francišek 10 K, Ugovšek Elizabetha 8, Kolar Anton 2, Reiter Franc 1 K. — Za Tiškovni dom v Mariboru so darovali s Črnejgoro pri Ptiju ob priliku podpisovanja jugoslovenske deklaracije: Matej Tertinek, župnik, 30 K; V. Munda, kaplan, 20 K; Ivan Peče, c. kr. poštni nadoficijal v pokolu, 10 K; Fl. Laznik, gostilničar, 10 K; Franc Žunkovič 5 K; Marija Jeza, Podlože, 4 K; Katarina Sašadin 3 K; po 2 K: Marija Korošec, Blaž Gojkovič, Predikaka Matija, Pepečnik Ana, Fideršek Antonija, Štefan Koren; po 1 K: Franc Štingl, Lenka Lenka Štingl, Boštjan Kozoderc, Predikaka Neža. — Ne bojšu je nabral desetnik Slavinec Janko 77 K med saperji; darovali so: desetnik Pelko Franc 3, Slavinec Janko 3, Pupaher Alojzij 2, Pukl Konr. 2, poddesetnik Kovačič Martin 2, saperji: Omladič Matovž 10, Tuš Ivan 6, Čretnik Jožef 4, Erjavec Karel 5; po 2 K: Weissseisen Jožef, Badoko Ivan, Glavnik Alojzij, Dečko Matija, Madon Ivan, Snih Jožef, Romih Franc, Planinšič Franc, Mlinar Leopold, Brezar Ivan, Jordan Ivan; po 1 K: Čemažar Mihail, Tavčar Ivan, Kristovič Franc, Božič Franc, Švigelj K., Laurič Jožef, Nesmidal Karel, Kotnik Rudolf, Guček Anton, Jereb Jakob, Gosak Pavel, Rožman Ivan, A. Britovšek, Korošec Blaž, Kolbl Jožef, Stern Franc, Petek Franc, Volk Štefan, Lajnšč Anton, župnik, Sv. Martin pri Vurbergu, 100 K; Viher Tomaž, Brebrovnik-Ivanjkovec, 12 K; Gaberc Vinko, Ljubljana, 4 K; Kokol Jurij, Donavie, 1 K; župljani Kalobie 100 K; Lampret I., kmet, Stoperce, 7.20 K; vesela družba pri Vildonskem Juriju Potočnik v Žetalah K 62.20; Mikl Ivanka, Sv. Benedikt v Slov. gor., K 20.70; na sedmini g. Frančiške Caf iz Križevca nabral A. Bratina K 13.30; Bratina Alojzij, Križevci, 4 K; Grušovnik Jožef, Maribor, 2 K; Čižek Alojzij, c. in kr. vojni kurat, 1000 K; svatje Javšnik-Lasnik v Breznu 20 K; svatje Širec-Fanell v Jarenini K 26.12; Matija Žemljič, župnik, Sv. Tomaž pri Ormožu, 100 K; Meglič Terezija, Bodina 19, Ptuj, 2 K; Močnik Julijana, Obrač-Sv. Benedikt v Slov. gor., 2 K; Januš Franc, Sv. Peter pri Mariboru, 1 K; Napast K., Sv. Lovrenc na Dr. p., 10 K; Vresnik Josip, davčni uradnik, Ptuj, 10 K; Belec Ter., Maribor, 5 K; Marijina družba Sv. Rupert nad Laškim 90 K. — Prisrčna hvala. (Dalej prihodnje.) — Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Gospodarske novice.

Ustreznički rovinjeljali. Da delajo vsemenski tričniki za nadaljevanje vojske, nam je že vsem znano. Da pa je znak ustrojstva vsemenske in njihovega hujšanja, ki nato poti plavat med žitom

in kateri pravijo ponekod modriž, drugod pa plavica, vedo že tudi povečini vsi naši kmetje in naše kmetice. In vendar si upajo ti kričači za nadaljevanje vojne hočti prosjačit s svojim vsemenskim modrižem (plavico) na prisih jestvin k našim slovenskim posestnikom. To je že preveč! In mnogi naši posestniki še podpirajo te vsemensce! Ti naj gredo prosjačit k svim vsemenskim očakom v Prusijo in k vojnim dobrškarjem? Ljudi, ki pridejo z modrižem (plavico),

Proč z vsemensci, ki so za nadaljevanje vojske! Mi hočemo mir in pravico!

Skoda vsled slane dne 5. t. m. je ogromna in začasno nepregledna. V okolici Bučečeve, Bunčan Veržej, Sv. Križa, Krapja, Cvena, Vučje vasi na Murskem polju, nadalje v smeri proti Ljutomeru je popolnoma pozebel krompir in ližol; raynotako so uničene buče, krastavci (murki) in ponajveč tudi kruza. Krompir je bil večinoma že osipan, v najboljšem stanju in je obetal bogat pridelek; sedaj je pa uničen ves up siromaka-kmeta, plaho in obupno zre prebivalstvo v temno bodočnost. Kdo ve, če bode še iz pozebljih, tačas počrnellih, oziroma porumelenih rastlin kaj koristi? Na posajevanje, oziroma posevanje skor ni misliti, ker je prepozno in ker manjka semena. V letih pred sedanjo vojno bi to bilo mogoče, zdaj pa poberejo našemu kmetu zadnje zrno in še n' dovolj!

Slana je zelo poškodovala tudi pšenico in rž. Klasje je postal rjav. Zrna ne bo. — Župani na takoj poročajo politični oblasti, koliko škoda je na pravila slana, da se ne bo potem zopet več zahtevalo kot je zrastlo. To je važno posebno zategadelj, ker bodo letos še pred žetvijo določili, koliko bo morala vsaka občina oddati žita.

Počim se bo letos prevzemal krompir. Vlada pripravlja naredbo za rekvizicijo krompirja prihodnje letine. Cena bo 15 K za 100 kg krompirja. Kdor izroči krompir do dne 25. julija, dobi povrh še 20 K. Ta povišek pa se znižuje vsakih nadaljnih 10 dni za 5 K, torej pada cena do dne 4. septembra zopet na 15 K. Za krompir, ki se ga prostovoljno ponudi ali izroči vojnožitnemu uradu do dne 15. decembra, se plača premija 5 K. Če se krompir prevzame potem še le po 1. marcu, se ta premija zviša še za 2 K pri 100 kg.

Tudi rani krompir pod zasego. Večina avstrijskega prehranjevalnega sveta se je izrekla za to, da se letos tudi rani krompir dene pod zasego. Lansko leto je bil zgodnji krompir prost. — Vlada namerava določiti letos za osebo na teden 2½ kg.

Potrebo seno za prihodnje leto. Vsak, kdor je primoran seno za svoje živali kupovati ali – če ga premalo pridela – dokupovati, naj se nemudoma obrne na deželno mesto za krmila v Eggenbergu pri Gradcu. Eggenberger-Allee št. 26, oddelek za seno in slamo, in naj naznani število in vrsto živine, ki jo redi, in množino sena in slame, ki jo potrebuje in jo želi kupiti. To velja za vse posestnike konj kakor tudi druge živine.

Sladkor za vkuhanje se bo dobil letos že ob koncu meseca junija in začetkom meseca julija. Za navadno sladkorno karto se bo dobito polovico več sladkorja kot sedaj, torej namesto ½ – 1 kg. Poleg tega pa se še bo za Stajersko razdelilo na lastnike sadnega drevja 36 vagonov sladkorja. Kako se bo ta sladkor delil, bomo pravočasno poročali.

Premiranje konj na Slovenskem Stajerskem. Premiranje konj se bo letos vršilo slednje dni: Za ljutomerski okraj dne 2. julija ob 7. uri zjutraj v Ljutomeru. Za okraj Ormož v Središču dne 3. julija ob 8. uri zjutraj. Za radgonski in gornjekraški okraj v Radgoni dne 4. julija ob 7. uri zjutraj. Za okraj Cmurek v Cmureku dne 5. julija ob 7. uri zjutraj. Za Šentlenartski in mariborski okraj pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dne 6. julija ob 9. uri predpolno. Za brežiški okraj v Brežicah dne 9. julija ob 7. uri zjutraj. Za celjski, vranski in laški okraj v Žalcu dne 10. julija ob 8. uri zjutraj. Za Šoštanjški, slovenjgrški in gornjekraški okraj v Velenju dne 11. julija ob 8. uri zjutraj. Za Šmarski, sevniki in za delški (samo okrožje Sv. Jurij ob južni žel.) v Šmarju pri Jelšah dne 12. julija ob 7. uri zjutraj. Za konjiški in slovenjebistriški okraj v Konjicah dne 13. julija ob 7. uri zjutraj.

Dopisi.

Maribor. Prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m., se vrši v Jarenini Krekova slavnost z zanimivim spredom. Vabimo mariborske Slovence in Slovence, da se v velikem številu udeležijo jareninske slavnosti. Iz Maribora vozi vlak ob pol dveh popoldne. Izstopi se na postaji Pesnica, od tam je do Jarenin pol ure poč-hoda.

Maribor. Že večkrat sem Vas mislila vprašati, z učenik: Odškod pa dobi nobel nemška gospoda živč? Ke dobi o n. pr. mariborski nemški bogataši živila, da se njih gospod om ali kuharicam ni treba nastavljati ne pri mestnih prodajalnicah, ne pri trgovcih, ne pri oddaji krompirja in sploh nikjer drugod, ker se oddaja živila? Tukaj ne vidimo nobenega klobuka sinali gospa. Ali je res, da nemški bogataši ne rabijo kart, ampak se jih gospodje na drug način usmilijo? Govori se, da imajo mnogi nemški velikaj nakopičeno veliko zaloge najfinnejših živil, ubog ljudje pa se bornega kruha ne dobijo. Če pri našem kmetu izkušnjo vsak Rottelek, zakaj ne bi tudi

Loterijske številke.

Gradec, 5. junija 1918 67 88 12 17 54
Ljubljana, 8. junija 1918 37 52 38 73 58

MALA NAZNAHILA.

Ena beseda stane 10 vinarjev.

XX Kupi se: XX

Kupiti želim majhno posestvo, poslopje v dobrem stanju, blizu cerkve z živino ali brez nje. Stari ljudje lahko ostanejo. Ponudbe z natančnimi posejili se pošljejo: Fanič Vamberger, Študentci pri Mariboru, Pekarska cesta 3. 780

Kupiti želim srednje posestvo do 15 oralov zemlje z gozdom vred. Poslopje se želi v dobrem stanu, ščetudi bolj malo. Najraje kupim v Celjskem okraju kjer. Plača se takoj. Ponudbe se prosijo na Antonijo Rožek, Dobrova št. 8, pošta Celje. 711

Lesna trgovina I. Cater v Celju kupuj veden žagan les mehak in trd, stavbeni ali tesau les, okrogel les, les za jame, kostanjevje ali hrastov les in se naj mu pošljejo tozadne ponudbe. 692

Kupim kobilu, 4 do 7 let staro, 14 do 15 pesti visoko, sicer lepega in pretežkega života, za enovrečno vožnjo vajena, pohlevna in vsakem oziru brez napake. Kupim še tudi dobrohranjene konjske oprave za lahko vožnjo. Tačajnije ponudbe s popisom kobile eksizira krajša oprava in naznanilom cene naj se pošljejo na upravištvo Slov. Gosp. pod M. V. Z. P. 675

Za vojne invalide iz Slov. Štajerske želimo nakupiti manjša posestva, in gospodarska poslopja poleg nevredne zemlje, ki bi naj služila kot domovi za vrnivše se vojake. Cena K 8000 do 10.000. Ponudbe z natančnim opisom posestva se pošljejo na: Štajersko deželno komisijo v Gradec, Hans Sachsgasse št. 1. Deželna komisija za vrčajoče se vojnike. 685

Kupi se manjša trgovska hiša, na dobrem prostoru z nekaj posestvom. Cenjene ponudbe z natančnimi podatki na naslov: Filip Izaker, Št. IIJ ped Turjakom pri Mislinjah. 659

Kupi se večje posestvo na Spodnjem Štajerskem ne dače od Maribora. Pojasnila daje upravištvo pod „Pesestvo št. 606.“ 608

Izsenov, hrastov, orehev, bukov in druge okrogli in razrezane trde lesove kupuje tvrdka Viljem Hrbatschek, Dunaj VII./8. 637

Kupim kadi za slive v dobrem stanu. Kdo hoče prodati, naj mi nazani. Jožef Sver, Buch pri Hartbergu, Štajersko. 684

X Proda se: X

Krasni oder nov, velik, moderne sestave, očita požarna brama v Hočah pri Mariboru. J. Pfeifer, načelnik. 727

Koleselj večji in mali in pokrit voz za enega konja se preda in se druge stvari. Iščem tudi za kupiti maledo kobilico 18 pesti visoko, že učeno vožnje, pohlevne ki jo vsak lahko vodi. Naslov: Krčevine 168, poleg tovarne Wögerer. Maribor. 735

Motorje na bencin
za gonitev mlatilnic, mlinov itd., po 3 in 5 konjskih sil pošilja J. Pfeifer, tovarna v Hočah pri Mariboru. Prevzame tudi popravila motorjev. 728

Gostilna z mesarjijo v trgu z vsemi uradi na Spod. Štajerskem s sosednjim poslopjem, 3 orale gozda, velik vrt. Se proda za 87.000 K. Naslov: Uprava „Realitetni Marit“ Gradec, Hauerlinggasse 6/4 20.) 738

Dobro mlinske kamenje
(za žrnje) ima v zalogi J. Pfeifer v Hočah pri Mariboru. 729

Ekonadstropna hiša v Mariboru z velikim vrom in hlevom se takoja proda. Naslov v upravištvo pod „Hiša št. 708“. 788

Dvonadstropna hiša se proda v Celju, Gospodska ulica št. 18. 712

Prodajo se razna vrata, okvirji za okna, veliki sabozi, rečni kovčagi, dolga kabinjska omara. Maribor Bankalarijeva ulica 6/I nst. 740

Dekla se takoj sprejme pri g. Pihler, Wienergraben 175 Maribor. Ob enem se prosi Marijo Rajšper, Destnik, Sv. Urban pri Ptaju za natančnejši naslov. 721

Trgovski pomočnik, melano streke išče službo. Fran Goleb, Kočne, Laperje pri Poljčanah. 706

V kupnjiču v Račghi se sprejme dekla za kmetiske dele. 639

Bazisana je služba organista in cerkvenika pri Sv. Petru na Kronske geri, pošta: Meža ob Dravi. 645

Sprejemem v uk dva učenca. Ivan Rebek, ključavnica, Celje. 642

Iščem mlinarja, kateri mora biti zmožen samostojno opravljati vse dela na dravskem mlinu. Plača po dogovoru. Vstop s 20. junijem t. l. Lul. Kuharič, Ormož. 660

Več cerkvenih, pošten in zanesljivih, prost vojaščine, oženjen brez otrok, išče službo najraje na dedeli, na Kranjskem ali Štajerskem. Ponudbe prosi na upravištvo temeljno pod „Cerkvenik 688“

Elektromontaža vojaščine prost, sa me ali vdovec brez otrok, zmožen instalacijskega dela in vajen obrata z elektromotorji se išče. 717

Želim kot prodajalka v trgovini z mešanim blagom, zmožna nemščine in slovensčine v govoru in pisavi, dobra spričevala. Več pove uredništvo tega lista št. 701.

Kovačega učenca sprejme Bezjak Vincenc, Tekue 80, Maribor. 695

Želim kot prodajalka v trgovini z mešanim blagom, zmožna nemščine in slovensčine v govoru in pisavi, dobra spričevala. Več pove uredništvo tega lista št. 701.

Kovačega učenca sprejme Bezjak Vincenc, Tekue 80, Maribor. 695

Zadruga v Račah prodaja železne miline za zrnje. Franckovo cikorijsko ter dobi v kratkem žico s trnkami (Stacheldraht). 617

Imam iz kamnoloma Donačka gora večkratne milinske kamne na prodaj. Tudi žrnje za domačo rabi. Jožef Planina Rogatec, Štajersko. 557

Poskrbim vsakemu železni milu za vsako vrsto zrnja mleti; lahko en sam otrok žene. Cena 105 K. Če si vsak sam po njem pride, mora tudi vse razčasom. Janez Deutermann, Selmea ob Muri, p. Sv. Ilij 531^a

Otročjo perilo se odda za mat ali šep. Tappeinerplatz št. 6, Maribor, vrata 5. 737

Tobak dobi, kadar mi na dan preskrbi v Mariboru 1 l mleka. Naslov v upravištvo pod št. 732.

Soba s hranom vred v Mariboru za dve gospodišči se išče. Preskrbi se nekaj živete zraven. Ponudbe sprejme upravištvo pod „Soba v Mariboru št. 694“

Vzamem dekli za svojo od 18 do 20 let staro, dam ji zapisi 400 K v 6. mesecih. Drugo pa do poznaje glede na njeno zadržanje. Nekaj oblike mora sama imeti. Znati mora kmetov. Aleš Roman, Kaniža 3 pošta Pesnica. 811

Kdo ve kaj? Jožef Kukvičič, posestnik v Dolenjem Leskencu, p. Rijenburg ob Savi prosi vračajoče se vjetnike, da bi mu poveličali o sinu Francu, ki je služil pri 26. demokratskem polku ter je prišel v rusko vjetništvo, že nad 1 leto nima o njem glas. Pri istem polku je služil tudi drugi sin Jožef za katerega neve, je bil ubit ali viet. Udeležil se je bojev v Galiciji in takrat je obmaločen. 718

Nočni čuvaj se tkoj sprejme v tevani Ljubljiva, pošta Možirje. Za to službo bi bil sposoben sebe in žrnje. 738

Kdo ve kaj? Jožef Kukvičič, posestnik v Dolenjem Leskencu, p. Rijenburg ob Savi prosi vračajoče se vjetnike, da bi mu poveličali o sinu Francu, ki je služil pri 26. demokratskem polku ter je prišel v rusko vjetništvo, že nad 1 leto nima o njem glas. Pri istem polku je služil tudi drugi sin Jožef za katerega neve, je bil ubit ali viet. Udeležil se je bojev v Galiciji in takrat je obmaločen. 718

Bolniški strežar, slovenskega in nemškega jezika zmožen, s popolno oskrbo in 30 K mesečne plačila se takoj sprejme. Uprava delne hiralnice v Vojniku. Potri stroški se ne povrnejo. 741

Iščem za svoje posestvo v Kočnici pri Celju oženjena majorja, ki bi pripeljal v službo poleg sebe in žene vsaj še eno delavsko moč. Plača po dogovoru v gotovini in pridelkih. Nastop sl. že takoj. Dr. Anton Bočič, odvetnik v Celju. 705

Cevljarski pomočniki tudi mojstri v okolici Maribora ali par postaj oddaljeni delo proti dobremu plačilu, novo in popravila, roba se da vse in že pripravljen. Kdo hoče, lahko na domu dela tudi mojo delavnico vzamem in skrbim za stanovanje in hranu. Vrata v skrbim za stanovanje in hranu. Piše naj se naprej, da se lahko osobno dogovorim. Naslov: Burgače 20, Maribor. 788

Iščem majhno za posestvo v Ročpu blizu Maribora. Imeti mora par delavših ljudi. Večinoma je sano drevje. Krma za spravljati. Ž. vinoreja. Naslov: Krčevina po log tovarne Wögerer št. 162. 784

Kdo sprejme novorojenčka v bližini Maribora na prehrano? Ponudbe z navedbo zahtevanega plačila na gospo H. Ozwick, Maribor, Gospodska ulica 40. 641

Trgevolj špecerijske in mešane stroke! Ker se mi je posrečilo z najboljšimi tvrkami in tovarnami stopiti v zvezo, postrečem ceaj. g. trgovcem v oziru najbolje. Na zahtevo posljem takoj cenik. Martin Stadler, trgovska posredovalnica, Maribor, Cvetlična ulica 34. 728

Bela oblike iz batista, blaže, suknja in telovink za 16 do 17 letnega fantu se odda za 2 kg zabele 5 kg prosenega pšenica, 5 kg ječmenja, 5 kg fiolice, 20 jajc in 1 mersnik krompirja. Fettmar, Maribor, Brandisova ulica št. I, II. nadstr., med 12. in 5. uro. 709

Kdo izmed vratjajočih se vjetnike bi zamolil dati osojila o mojem segregu Danilo Čebular ki je služil pri 47. polpoltu 3. stotnega leta bil dan 20. septembra 1914 pri Grodke ranjena in vjetor se v začetku nahajjal v Ver. Evra. Špital 32 v Nižnjem Novgorodu. Od takrat ni vobegna glasu več o njem. Kdo bi kaj vedel, naj blagovno sporoči. njevi so priprugi Radi Čebular, v Celju, Dolgo polje 1 a. Stroki se povrnejo. 717

Iščem dobro gostilno v najem: Mily Naveržani, Stolni trg 12. 677

Nagrobitne spomenike priporoča kamnosek Koban Franc, Rače. 667

Starz postelja iz ekchovega lesa se zamenja za živila. Študentci pri Mariboru, Feldstraße 8. 664

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarnice 495, telefon tovarne 545. 600

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučbeni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vinogradri pri Pragi Jungmannova ulica 33. Telefon pisarn

Konca svetovne vojne

ne povzročijo še tako dobro mišljene besede, ampak le trdna odločnost ki jo najbolj izvršujejo doma ostali z marljivim pospeševanjem & vojnega posojila.

Barva za obleke

se dobiva pri slovenski tvrdki

Ivan Ravnikar,
Celje.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice 1 K 50 v. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznalnih in pohvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri e. kr. orlu“, Maribor, Glavni trg št. 15, blizu rotovja.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagajo. Sedaj ko sem se prepričal da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejcem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kadar morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Škorjanc.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

U 229/17
18

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Celju kot vzklicno sodišče je o vzklicu, katerega je vložil obtoženec Franc Brilej, rojen 4. oktobra 1856 oženjen, posestnik v Pilštanju št. 8, radi izreka o krivdi in kazni zoper razsodbo c. kr. okrajnega sodišča v Kozjem z dne 31. decembra 1917 U 209/17, s katero je bil obtoženec radi draženja po § 20/1 ces. nar. z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z., storjenega s tem, da je meseca majnika 1917 v Zdolah izrabljajoč izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahteval in prejel za potrebščino očitno čezmerno ceno in sicer za en liter vina 3 krone, dokler ga je on kupil meseca novembra 1916 liter po 2 kroni, obsojen po §. 20/1 cit. ces. nar. z uporabo §§ 266 in 261 kaz. z. v denarno globo 70 kron za slučaj neizterljivosti v 7 dni zapora ter v nadaljnjo denarno kazen 300 kron, za slučaj neizterljivosti v nadaljnih 10 dni zapora in po § 45 cit. ces. nar. v enkratno objavo razsodbe brez razlogov na stroške obtoženca v »Slov. Gospodarje« razsodilo tako:

Vzklic obtoženca radi izreka o krivdi in kazni zoper sodbo c. kr. okrajne sodnije v Kozjem z dne 31. decembra 1917 U 209/17 se zavrne kot neutemeljen.

Po § 390 k. p. r. ima vzklicatelj trpeti stroške vzklicnega postopanja.

C. kr. okrajno sodišče v Kozjem odd. III., dne 15. maja 1918.

720

Kde tripi veled podganske in mišje zalege

(udi krlice, krte, bisam - podgane, kuhinjski šurki, podgane, žuželke v kleteh), naj takoj piše ravnanju zavoda »Terror« na Avstrijo, Dunaj I., Verderborgasse 17. Uradno priporočen nadomestiranja gospoj omrežjujejoči tvejni.

Pohištvo

za spalne in jedilne sobe, knjižnice i. t. d., kuhinjska opava, posamezne omare, postelje, mize, stole, predalčne omare iz mehkega in trdega lesa, otomani, spalni divani ter vse vrste lesene, železne in tapicerirane pohištva po nizkih cenah samo v trgovini

KAREL PREIS,
Stolni trg št. 6., Maribor.

Ceniki zastonj!

Slobodno na ogled!

Razpošiljam na vse strani pohištva. 345

Važno!

Ne prezreti!

Ker se je stavbeni material in pohištvo tako podražilo, a nevarnost požara, ker ni gasilcev, pa večja kot kdaj prej, naj toraj vsakdo:

1. ki nima vsa poslopja in premičnine zavarovane,
2. ki še ni dal, naj je zavarovan kjerkoli, zvišati svojega zavarovanja in
3. ki mu zavarovanje pri tujih zavarovalnicah že poteka

piše

na Glavno poverjeništvo Vzajemne zavarovalnice, Celje, Breg 33, ki postreže vsakemu in sicer brezplačno s potrebnimi nasveti. Istotam se sprejemajo tudi zastopniki in potovalci. 602

Krapina - toplice letnje protin reumo (trganje), (Hrvatsko) reum (trganje), Pojasnila i prospasti zastonj. padavico (ischias). Dobra prehrba zagotovljena. (Klenz.)

Kupujte le domač izdelek, to je:

Dobiva se v vseh prodajalnah!

Opravljalna številka U 346/17

3

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Kozjem je razpravljalo danes v navzočnosti drž. pravd. opravitelja Friderika Fahr obtoženke Marije Kramer o obtožbi, katero je dvignil javni obtožitelj zoper Marijo Kramer, roj. 9. avgusta 1876, omoženo posestnico v Plesu št. 8, zaradi prestopa po §. 20/1 ces. nar. z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z. ter je po predlogu, stavljenem po obtožitelju, naj se kaznuje obtoženka razsodilo tako:

Obtoženka je kriva, da je meseca avgusta 1917 v Plesu izrabljajoč izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za potrebščine očitno čezmerno ceno in sicer za novo molzno kravo, ki je tehtala 370 kg 1640 K in 1632 K ter zadnji znesek tudi prejela.

S tem je zagrešila prestopek draženja po §. 20/1 ces. nar. z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z. in se obsoja po §. 20/1 cit. ces. nar. uporablja je §§ 266 in 261 k. z. v 100 K denarne kazni za slučaj neizterljivosti v 10 dni zapora ter v 200 K posebne denarne kazni, v slučaju neizterljivosti v nadaljnih 10 dni zapora.

Nadalje se v smislu § 45 cit. ces. nar. odredi enkratna razglasitev razsodbe brez razlogov v »Slov. Gospodarje« na stroške obsojenke.

C. kr. okrajno sodišče v Kozjem odd. IV., dne 7. februarja 1918.

Žične ograje za ograjo vrtov in rešeta vseh vrst za dobi pri izdelovalcu J. Antloga, Maribor, Zofjin trg, zraven mestne mostne tehnitice. 601

ČEBELNI VOSEK ter voščine kupi veletrgovina

ANTON KOLENC v Celju, vsako množino in sicer vosek po K 20.—, voščine po K 5.— kg.

POZOR!

POZORI

Velika zaloga gotovih volnenih oblek za moške, dečke in otroke, modre obleke za birmo cajgnate obleke in hlače proti rabilnim listom (Bezugschein) še ceno prodaja

Ignacij Božič,
krojač za gospode in gospe,
Maribor, Tegethof-ova ulica št. 34,
nasproti hotela „Stadt Wien“. 603

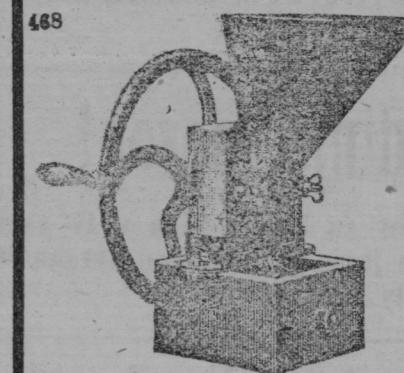

Livarna cerkvenih zvonov in kovinska livarna, ::

Ernest Szabó,
Gradec, Griesplatz št. 10.

prosi visokočastno duhovštino, da se pri naročevanju posameznih in vseh zvonov vsake velikosti in glasu po vojski spominja njegove tvrdke. 400

Ročni mlin za žito

Moj originalni ročni mlin, ki je osobito prikladen za krupno žrmlejanje kakor za finno mletje vseh vrste žita, napravljen je enostavno, ali pa za druge trajanje s ločami za mlenje, kateri se mnogo izmenjava iz tvrdinega materiala, pa je skoraj neistrežljiv. Neobhodno potrebno je k hiši. Model 4 z ročnim kretalom za male poslove, težak 7 kg K 100, model za 5 kolača za ročni pogon za večje posle, težak okoli 12 kg K 120. Oprema iz Dunaja za naprej poslan znesek: Generalno zastopstvo.

MAX BÖHNEL, Dunaj, IV., Margarethenstrasse št. 77.

Srab, srbečico, garje

odstrani takoj dr. Emil Fleschevo originalno, postavno zavarovano 457 „Skaboform“ - mazilo.

Poskusni piskrèk K 2-30, velika posoda K 4—, posoda za celo družino K 11—. Pri večjih naročilih za živali veljajo sledeče cene: 1 kg K 25—, 5 kg K 100—, 10 kg K 180—, 25 kg K 400—. Ekspedacija franko. Dobiva se edino le pri izdelovalcu: Dr. Emil Flesch, Kronška lekarna, Györ (Raab), Ogrsko.

KOSEI | Kdor hoče imeti **KOSEI** | **KOSO**

s katero se mi treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z laktoto kosi vsele travo edli dan, naj se obrne na tvrdko

J. KRAŠOVIC v ŽALCU

katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kosmanika „Poljedelske orodje“ in jih je tudi več tisoč v Evropi. — Za dobro kakovost kos se jemi. Čenik na zahtevo braspločne. 555

KOSEI | **NAJVEČE ČINE!** | **KOSEI**

VVBILo na redni občni zbor

Posojilnice na Frankolovem

reg. zadruga v neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 23. junija t. l. pooldne po večernicah v zadružni pisarni s sledenim vsporedom: 1. Poročilo o poslovanju od zadnjega občnega zborna. 2. Predložitev in odobrenje rač. zaklj. za l. 1917. 3. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo. 4. Prosti predlogi.

Ako bi ob določenem času ne bilo zbranih članov zadostno število za sklepčnost, se vrši uro pozneje drugi občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki pa bo sklepal brez ozira na število udeležencev.

724

NAČELSTVO.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU,

reg. zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge po $3\frac{3}{4}\%$. Za nalaganje po pošti na razpolago položnice poštne hranilnice št. 92.465.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poroštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uraduje vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.
• Hotel beli volk Graška (Cesar Viljemova) ce-
sta št. 9

Barvo za obleko, črna temnomodra, temnorjava, temnordeča, temnozelenina in temnosiva za domače barvanje platna, volne in svile v zavojskih & 50 vin.: pošilja na zunaj franko, če se pošlje naprej znesek ali pa proti povzetju: H. Billerbek, Maribor, Gospodska ulica št. 29. 698

Gospodinje pozor!

10 000 kom. koralov za 5 K pošilja v 10 raznih barvah za izšivanje jopic z navodilom tvrdka Jurij Pelc, eksport, Semily na Češkem. 714

Kupujem po najvišjih dnevnih cenah strđ, vosek, suhe gobe, janež in kumno.

IVAN RAVNIKAR, Celje.

ZAHVALA.

Povodom prebridek izgube predobrega soproga, blagega očeta, ozir. brata, strice, svaka, gospoda

Franca Gajšek,

posestnika, župana, ubožnega očeta, cerkvenega ključarja, šolskega očeta in bivšega šol načelnika, ki je dne 29. maja t. l. po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal, izrekamo tem potom prisrčno zahvalo za vse dokaze iskrenega sočutja.

Posebej se zahvalimo preč. duhovščini za spremstvo, obč. odboru in šoli za darovanje prekrasnih vencev in udeležitve pri pogrebu Zahvalimo se pa tudi g. Jožefu Podgoršku za ganljive besede ob slovesu ranjkega iz domače hiše. Iskrena hvala pa tudi vsem drugim, ki so nepozabnega ranjkega tako v obilnem številu spremili k večnemu počitku.

Sv. Lovrenc nad Prežinom, 2. junija 1918.

715 Žaluoči ostali.

Zahtevajte
zastonj in poštne prosto moj
cenik s podobami
ur, zlatince, sre-
brnine, godbenih
instrumentov itd.

Ivan Konrad,
ces. in kr. dvorni dobavitelj,
Most št. 1954, (Brux) (Češko).
Niklaste ali jeklene anker-ure
K 26.—, 28.—, 30.—, iz bele
kovine (Gloria-srebro), Goldin
ali jeklene Remont. ure z dvo-
nim pokrovom K 35.—, 40.—,
50.—, 60.—. Violine K 22.—,
24.—, 26.—, vlačne harmonike
K 26.—, 28.— in višje. Za ure
triletno jamstvo. Pošilja se po
povzetju. Zamenjava dovoljena,
ali denar nazaj. (4 Duk).

KUPUJEM:

les za lame od 12 cm
naprej nadalje
mehak okrogel les,
smrekovo lju-
lansko i.
blje, čreslo/letošnje
kostanjev les od 10 cm
hrastov les naprej.

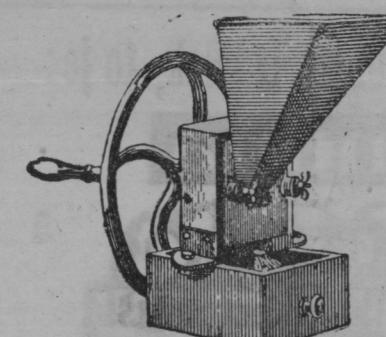
Prosim ponudbe skraj-
nimi cenami, množin in
navedbo roka za oddajo

VINKO VABIČ,
Žalec, 7 Južno Štajer.
Kulantno poslovanje.
Takožne plačilo proti
duplicatom.

(4 Mosse.)

Viso le sadal moč, metne,
po-kvarjeao, sazreto kakor tudi tak
po plesobi se popravi. Prosil se
vezorec poslati na naslov: Peter
Škerbec pri načelnem odboru
Gorica, Primorsko. 59

Naši izvirni ročni mlini

z napravo za drob
ljenje, regulirani za
fino mletje in za
šrotanje vsake vrste
žita, s posebno trdi-
mi in trpežnimi ko-
vinskimi ploščami,
ki se lahko izpreme-
nijo prekašajo
vse druge to-

zadevne fabrikate. Jamstvo za vsak mlin.

Obrazec I z mahalnim kolesom, sebojemalcem,
lijakom in ročnico, v eni uri se zmelje 25 kg K 160.

Obrazec II s polžem (namesto s sebojemalcem)
lijakom, ročnico, v eni uri zmelje okrog 25 kg K 120.

Obrazec III z ročnim mahalnim kolesom brez
polža v eni uri se zmelje okrog 15 kg K 95.

Pošilja se, če se plača naprej, poštne prosto
(pri povzetju se zaračuna poština) po: uradu za
poljedelske stroje GUSTAV TINTNER, Dunaj III/72.,
Neulingasse 26 — Zastopniki se iščejo. 674

Posojilnica v Gornji Radgoni

sprejema prijave na
Vojno POSOJILLO.

Kdor

hoče domovini služiti in svoje varovati naj
podpiše na 8. vojno posojilo
potem

zavarovanja na vojno posojilo

pri c. kr. avstrisk. skladu za vojaške vdove in
sirote, zavarovalni oddelek.

Pojasnila daje in priglasnice sprejema ekspo-
situra v Mariboru, Sodnijska ulica 14, ter okrajne
poslovalnice v Celju, Brežicah, Slov. Gradcu, Ptaju.

avstrijsko vojno posojilo

Davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ državno posojilo po K 92.50

Davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ držav. zadolžnice po K 96—

Podpisovalec sprejne $1\frac{1}{2}\%$ bonifikacije in pri amortizačnem držav-
nem posojilu vrhutega še bonifikacijo enomesečnih obresti.

Državno posojilo se bo vračevalo v letih 1924—1958 potem žrebanja.

Državne zadolžnice more lastnik počeni s 1. sept. 1923 odpovedati
v svrhu povračila z dnevom zapadlosti vsekega kupona na dobo
šestih mesecev.

Ugodnosti avstro-ogrsko banke in blagajne za vojna posojila pri
najetju posoil v svrhu podpisovanja vojnega posojila.

To vojno posojilo sprejmo za plačevanja davka od vojnih dobičkov.

Ugodnosti podpisovalcev pri prodaji predmetov ob demobilizaciji.

Podpisuje se od 28. maja do 2. julija 1918.

Podpisuje se in dobe pojasnila pri poštni hra-
nilnici in poštih uradih, pri davkarijah, državnih blagajnah,
pri avstro-ogrski banki in njenih podružnicah, pri vseh bankah,
bankirjih, hranilnicah, zavarovalnicah, kreditnih zadrugah in
njih zvezah.

(5 Duk)

Moštna esenca.

Z eno steklenico moštno esence 20 K lahko
pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo
te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobito uradno
dovoljenje. Dobiva se samo v medicinalni drožeriji **Maks**
Wolfram, Maribor, Gospodska ulica 33. 565

MLATILNICE,

slamoreznice in druge poljedelske stroje predaja po
nizki ceni: Jos. Osolin, Laški trg 568

Ročni mlini

za koruzo, pšenico rž, i. t. d.,
kateri meljejo vsako zrnje na
najfinješo moko, dobavlja samo
Češka tvrdka **JIRI FINKE**,
Prague II. 1957.

Trgovcem veliki popust. (7 Mosse).

KOS z znamko dvoj-
ni orel z mečem,
katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke,
na las tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak
kraj rabljive, se toplo priporoča.

Za vsak komad se garantira.
Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastonj!
Kmetovalci, ogibajte se manjvrednega židovskega blaga!

Zahtevajte cenik! 403

Edina zaloga: Ad. Gaissa nasl.

Viktor Pilić, Žalec

v Savinjski dolini.